

Nauka i praca w UE

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Schemat](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: *Studia i życie w Holandii – ile to kosztuje?*, dostępny w internecie: studiujwanglii.pl [dostęp 14.09.2020 r.].
- Źródło: Natalia Kieszek, *Rynek pracy w Europie w dobie koronawirusa, czyli jak mocno wzrosło bezrobocie w wybranych państwach*, 30.04.2020 r., dostępny w internecie: strefainwestorow.pl [dostęp 14.09.2020 r.].
- Źródło: *Edukacja w Hiszpanii*, 2019.02.10 r., dostępny w internecie: polacos.pl [dostęp 23.12.2020 r.].
- Źródło: Jacek Kuroń, *Nadzieja i rozczarowanie. Pisma polityczne 1989–2004*, Warszawa 2010.

Nauka i praca w UE

Źródło: Andrea Piacquadio, domena publiczna.

((Jacek Kuroń

Nadzieja i rozczarowanie. Pisma polityczne 1989–2004

Dla mnie zjednoczona Europa to maleńki przystanek na drodze do zjednoczonego świata.

Źródło: Jacek Kuroń, *Nadzieja i rozczarowanie. Pisma polityczne 1989–2004*, Warszawa 2010.

Zjednoczona Europa to Europa, w której nie ma granic ani ograniczeń dla przepływu osób, w której obywatele mogą mieszkać, uczyć się i pracować w wybranym przez siebie kraju. Z tego powodu warto jest przyjrzeć się innym krajom członkowskim UE pod tym kątem.

Zastanów się nad możliwościami, jakie daje ci nauka w innym państwie i co może to oznaczać dla twojej przyszłej kariery zawodowej.

Twoje cele

- Omówisz systemy szkolnictwa w wybranych krajach UE.
- Przeanalizujesz zasadę swobodnego przepływu osób.

- Ocenisz wybrany program wymiany uczniowskiej/studenckiej/pracowniczej.

Przeczytaj

Podstawowe informacje

Wszyscy obywatele Unii Europejskiej mają prawo do swobodnego podróżowania, zamieszkania, podejmowania pracy, nauki i studiów we wszystkich krajach członkowskich w ramach swobody przepływu osób (jest to jedna z czterech podstawowych [swobód UE](#)). Nie potrzebują do tego paszportu – wystarczy dowód osobisty, choć paszport jest też dozwolony. Pobyt do trzech miesięcy w danym kraju nie wymaga żadnych formalności, dłuższy – zarejestrowania w odpowiednich organach państwa pobytu.

Podejmując pracę lub zakładając firmę w innym niż ojczysty kraju UE, obywatel Unii Europejskiej robi to w ramach swobodnego przepływu osób. Daje mu to możliwość poszukiwania i podjęcia pracy, zamieszkania w kraju docelowym, opieki zdrowotnej, emerytury/renty oraz prawo do innych świadczeń socjalnych w danym państwie. Ograniczenia mogą jednak dotyczyć zatrudnienia w służbach publicznych państw UE (administracja, sądownictwo i wybrane służby mundurowe). Ponadto zwykle obywatelom państw wstępujących do UE państwa członkowskie mogą narzucić tzw. okres przejściowy, w czasie którego zatrudnienie w danym państwie może być utrudnione i będzie wymagało zezwolenia.

Także podejmując studia w innym kraju członkowskim, obywatele UE czynią to na tych samych zasadach, co jego natywni mieszkańcy. Jeżeli w trakcie studiów osoba chce przenieść się na uczelnię w innym kraju UE, to docelowa szkoła wyższa ma prawo zaliczyć dotychczasowy przebieg nauki na podstawie tzw. Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS). Nie trzeba więc studiów zaczynać od początku. Można także skorzystać z wymiany uczniowskiej/studenckiej w ramach programów unijnych (np. ERASMUS+).

Systemy edukacji w krajach UE

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Słownik

swobody w UE

swobody związane ze wspólnym rynkiem UE; dotyczą przepływu osób, kapitału, usług i towarów; zostały zagwarantowane już w traktatach ustanawiających Wspólnoty Europejskie, a zapis o nich znajduje się w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

system boloński

system funkcjonowania uczelni wyższych, w których studia podzielone są na stopnie:
licencjackie, magisterskie i doktorskie

Schemat

Polecenie 1

Zapoznając się ze schematem, zwróć uwagę na ułatwienia proponowane przez instytucje unijne dla osób chcących uczyć się lub pracować w innym państwie UE.

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 1

Znajdź w swoim otoczeniu osobę, która była na wymianie uczniowskiej, studenckiej lub pracowniczej w innym państwie UE, i przeprowadź z nią wywiad. Dowiedz się, jakie warunki musiała spełnić, aby zakwalifikować się do wymiany, i jakie korzyści odniosła, uczestnicząc w niej.

Ćwiczenie 2

Zajmij stanowisko: czy patriotyzm wyklucza studia bądź pracę w innym kraju UE? Swoje zdanie uzasadnij minimum dwoma argumentami.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Dokończ zdanie.

Możliwość nauki i pracy w innym kraju UE wynika ze swobody przepływu...

☐ usług.

☐ towarów.

☐ kapitału.

☐ osób.

Ćwiczenie 2

Wskaż, do czego pracownik ma prawo w innym niż ojczysty kraju UE w takim samym stopniu, jak jego obywatele.

☐ świadczenia socjalne

☐ emerytura / renta

☐ uzyskanie paszportu tego kraju

☐ ochrona zdrowia

Ćwiczenie 3

Zdecyduj, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Swoboda przepływu osób jest jedną z pięciu podstawowych swobód gwarantowanych w UE.	☐	☐
System edukacyjny należy do kompetencji państw członkowskich UE.	☐	☐
W większości państw UE szkolnictwo wyższe jest oparte na systemie bolońskim.	☐	☐
Praca w innym kraju UE zawsze związana jest z koniecznością płynnej znajomości języka tego państwa.	☐	☐

Ćwiczenie 4

Źródło: Englishsquare.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Ćwiczenie 5

Źródło: domena publiczna; EU, CC BY-SA 3.0; EU, CC BY-SA 3.0.

Zapoznaj się z materiałem źródłowym i wykonaj ćwiczenie.

“ *Edukacja w Hiszpanii* ”

Pierwsze sześć lat edukacji w Hiszpanii jest znane jako *educación infantil*. Jest podzielony na dwa etapy.

Pierwszym etapem jest żłobek (*guarderia*), które przyjmuje dzieci w wieku od około trzech miesięcy do trzech lat, ale nie jest to ustalone przez państwo. (...)

Drugi etap to przedszkole (*escuela infantil*), które przyjmuje dzieci w wieku od trzech do sześciu lat. Przedszkola znajdują się w państwowych szkołach podstawowych i są bezpłatne. (...)

Szkoły podstawowe znane są jako *escuelas* lub *colegios* (choć ten drugi termin jest czasem używany w odniesieniu do szkół półprywatnych i prywatnych). Obowiązkowe jest, aby dzieci uczęszczały do szkoły podstawowej w roku kalendarzowym, w którym kończą sześć lat, i zwykle trwa to do 12 roku życia. Istnieją trzy dwuletnie etapy lub cykle, w sumie sześć lat akademickich:

Primer Ciclo – wiek 6–8 lat

Segundo Ciclo – 8–10 lat

Tercer Ciclo – 10–12 lat

Dzieci uczą się języka i literatury hiszpańskiej (w tym języka i literatury regionu autonomicznego), matematyki, nauk przyrodniczych i społecznych (takich jak historia, geografia i biologia), sztuki, języka obcego (a czasami drugiego języka obcego w w trzecim cyklu nauczania (*Tercer ciclo*) i wychowania fizycznego. Wszyscy uczniowie mają codzienny czas poświęcony na czytanie. W trzecim cyklu studiują *Educación para la Ciudadanía*, czyli rozważania moralne i społeczne. Możesz również zdecydować, czy chcesz, aby Twoje dziecko brało udział w lekcjach religii (wiary katolickiej). (...)

Po ukończeniu szkoły podstawowej uczniowie rozpoczynają naukę w obowiązkowej szkole średniej w Hiszpanii (*Educación Secundaria Obligatoria* – ESO) w wieku od 12 do 16 lat. Mogą zostać przyjęte do szkoły państwowej (*Instituto de Educación Secundaria*), szkoły prywatnej (*Colegio Privado*) lub finansowanej przez państwo ale działającej jako instytucja prywatna (*Colegio Privado Concertado*). System szkół średnich w Hiszpanii został poważnie zmodernizowany w ostatnich latach. Odeszli od tradycyjnego modelu uczenia się na pamięć. Jest teraz bardziej nastawiony zespołową pracę nad projektami i ciągłą oceną indywidualną. Szkoły hiszpańskie mają na przykład luźną atmosferę i mniej dyscyplinują uczniów, a rodzina ma pomagać dziecku w nauce.

Szkoła średnia w Hiszpanii podzielona jest na dwa cykle: od 12 do 14 lat i od 14 do 16 lat. W obu cyklach obowiązują przedmioty podstawowe i przedmioty fakultatywne. Podstawą programu nauczania jest zazwyczaj język i literatura hiszpańska (oraz język i literatura regionu autonomicznego, jeśli dotyczy), matematyka, geografia, historia, język obcy i wychowanie fizyczne. Przedmiotami opcjonalnymi są muzyka, technologia, drugi język obcy i nauki społeczne / moralne.

(...)

Obowiązkowa edukacja w Hiszpanii kończy się pod koniec E.S.O.

W wieku 16 lat uczniowie mogą wybrać studia (po uzyskaniu *bachillerato*), podjąć naukę w szkole zawodowej (*formación profesional* lub *Ciclos Formativos*), które będzie nastawione na konkretną pracę lub mogą całkowicie zaniechać edukacji. Niektórzy studenci łączą naukę w szkole ze szkoleniem w miejscu pracy, aby zdobyć dyplom technika – *Certificado de Técnico*.

(...)

W wieku 16 lat uczniowie, którzy chcą kontynuować naukę, mogą uczyć się przez kolejne dwa lata, aby zdobyć certyfikat *Bachillerato*. Jest to mniej więcej odpowiednik polskiej matury. Jest to zaświadczenie potrzebne, aby móc aplikować na studia wyższe, aczkolwiek studenci

będą musieli również przystąpić do egzaminu wstępnego na uczelnię (*Prueba de Acceso a la Universidad* lub *“Selectividad”*).

Źródło: *Edukacja w Hiszpanii*, 2019.02.10 r., dostępny w internecie: polacos.pl [dostęp 23.12.2020 r.].

Zdecyduj, które stwierdzenia są prawdziwe, a które fałszywe.

Stwierdzenie	Prawda	Fałsz
Obowiązek nauki jest krótszy w Hiszpanii niż w Polsce.	☐	☐
Egzamin wstępny na studia poprzedzony jest egzaminem PAAU, będącym odpowiednikiem polskiej matury.	☐	☐
Po ukończeniu szkoły średniej w wieku 16 lat można przyuczać się do zawodu.	☐	☐
System edukacji jest różny w różnych częściach Hiszpanii.	☐	☐

Zapoznaj się z materiałem źródłowym i wykonaj ćwiczenie.

((Natalia Kieszek

Rynek pracy w Europie w dobie koronawirusa, czyli jak mocno wzrośnie bezrobocie w wybranych państwach

W ostatnich dniach publikowane są dane dotyczące bezrobocia w państwach europejskich. Pokazują one w jakim stanie są poszczególne gospodarki w dobie pandemii COVID-19.

W zeszłym tygodniu poznaliśmy stopę bezrobocia w Polsce – znalazła się ona na poziomie 5,4% w marcu, kiedy wybuchła epidemia w kraju. Ponadto, najnowsze dane oznaczają spadek względem wcześniejszych miesięcy, gdy stopa bezrobocia wynosiła 5,5%. Obecnie liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych wynosi ponad 909 tys. Na bieżąco obserwujemy również amerykański rynek pracy, gdzie w ciągu kilku tygodni złożono ponad 26 mln wniosków o zasiłek dla bezrobotnych. USA do tej pory również odnotowały największą liczbę przypadków zarażeń koronawirusem, a epidemia wciąż nie wygasa. Sprawdzamy jak rynek pracy wygląda w wybranych państwach europejskich, gdzie lock down trwa już ponad miesiąc. (...)

Niemcy: bezrobocie tuż za rogiem

Stopa bezrobocia Niemiec w kwietniu wyniosła 5,8%. Analitycy oczekiwali, że wyniesie ona 5,2%, wobec 5,0% miesiąc wcześniej. Co więcej, liczba osób poszukujących pracy w Niemczech wzrosła o 373 tys. Inne dane również świadczą o kiepskiej kondycji niemieckiego rynku pracy. W zeszłym tygodniu opublikowano odczyt zbiorczego

indeksu PMI, który spadł z 35 pkt. do zaledwie 17,1 pkt. Jest to najniższy wynik dotychczas. Te dane pokazują spadek aktywności w sektorze usługowym, który odbija się na kondycję rynku pracy w Niemczech. (...)

Włochy: będzie gorzej

Włosi znaleźli się w najgorszej sytuacji spośród państw europejskich. Wzrost liczby zakażonych koronawirusem, a tym samym zgonów, była przez dłuższy czas nie do powstrzymania. Według Międzynarodowego Funduszu Walutowego zarówno Hiszpania, jak i Włochy, mogą zostać najmocniej dotknięte obecną pandemią.

Obecna stopa bezrobocia we Włoszech wynosi 9,7% (stan na luty 2020). Premier Giuseppe Conte jeszcze na początku miesiąca ogłosił pakiet pomocy w wysokości 400 mld EUR, aby wspierać firmy, które zostały mocno dotknięte w wyniku epidemii koronawirusa. (...)

Francja: rekordowy skok bezrobocia

Najnowsze dane z rynku pracy we Francji pokazują rekordowy wzrost bezrobocia. Jak podała Bloomberg, liczba osób bezrobotnych przynajmniej od miesiąca wzrosła o już o ponad 246 tys. osób. Jeszcze w zeszłym tygodniu minister pracy, Muriel Penicaud poinformowała, że ponad 10 mln pracowników z sektora prywatnego zostało włączonych do francuskiego programu dla osób pozostających tymczasowo bez pracy.

We Francji wprowadzono program pomocy finansowej o wartości ponad 20 mld EUR, który obejmuje pracowników zwolnionych tymczasowo, lub tych, którym został zmniejszony wymiar godzin pracy. Według szacunków Goldman Sachs, stopa bezrobocia we Francji nie powinna przekroczyć poziomu 10%. Obecnie znajduje się w okolicach 8%.

Źródło: Natalia Kieszek, *Rynek pracy w Europie w dobie koronawirusa, czyli jak mocno wzrośnie bezrobocie w wybranych państwach*, 30.04.2020 r., dostępny w internecie: strefainwestorow.pl [dostęp 14.09.2020 r.].

Wyjaśnij, jaka jest sytuacja na europejskim rynku pracy w wyniku pandemii koronawirusa i co to oznacza dla obcokrajowców szukających pracy w krajach UE.

Zapoznaj się z materiałem źródłowym i wykonaj ćwiczenie.

“ *Studia i życie w Holandii – ile to kosztuje?* ”

(...) Coraz więcej osób zastanawia się nad studiowaniem w tym kraju – uczelnie kuszą jakością kształcenia i coraz większym wyborem kierunków nauczanych w języku angielskim, zaś sama Holandia uznawana jest za jedno z najbezpieczniejszych państw w Europie.

(...) Dla studentów, którzy posiadają obywatelstwo kraju członkowskiego Unii Europejskiej, przewidziano niższe czesne – można liczyć nawet na dwu lub trzykrotnie niższe opłaty niż w przypadku osób, które nie posiadają obywatelstwa UE.

Średnie koszty czesnego to 2000 euro za rok studiów – jest to dość niska kwota w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej.

Na czesne oczywiście przysługuje bardzo korzystna pożyczka, aby ją otrzymać musisz:

- mieć mniej niż 30 lat;
- studiować po raz pierwszy;
- studiować w trybie full time;
- być obywatelem jednego z krajów Unii Europejskiej ORAZ
- mieszkać w Holandii bez przerwy przez co najmniej 5 lat LUB

- pracować w Holandii w wymiarze co najmniej 56 godzin miesięcznie.

W ramach pożyczki można otrzymać aż 1000 euro miesięcznie! Spokojnie wystarczy na opłaty za czesne, na życie, i jeszcze dasz radę sporo pieniędzy odłożyć. Spłacać pożyczkę zaczniesz w dwa lata po studiach, a wysokość miesięcznej raty zależeć będzie od Twoich dochodów i wynosi 4% od zarobków przekraczających płacę minimalną, nie zależy natomiast od tego, ile pieniędzy zostało pożyczone. Czas na spłatę pożyczki to 35 lat – po tym czasie niespłacony dług zostaje umorzony.

Źródło: *Studia i życie w Holandii – ile to kosztuje?*, dostępny w internecie: studiujwanglii.pl [dostęp 14.09.2020 r.].

Wyjaśnij, co sprawia, że Niderlandy (Holandia) mogą być atrakcyjne i dostępne dla polskich studentów.

Dla nauczyciela

Autorka: Małgorzata Krzeszowska

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie

Temat: Nauka i praca w UE

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Zakres rozszerzony

XIV. Integracja europejska.

Uczeń:

2) przedstawia etapy powojennej integracji europejskiej (w aspekcie gospodarczym – od strefy wolnego handlu do wspólnego rynku) i najważniejsze postanowienia aktów prawa pierwotnego: Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, traktatu fuzyjnego i Jednolitego aktu europejskiego;

12) przedstawia działalność Unii Europejskiej w wybrane polityce sektorowej (kulturalnej; kształcenia i młodzieży; badań i rozwoju technologicznego; handlowej; rolnej; transportowej; ochrony środowiska; energii, małych i średnich przedsiębiorstw).

XVI. Edukacja i nauka.

Uczeń:

6) przedstawia warunki podejmowania nauki w Unii Europejskiej oraz znajduje informacje na ten temat odnoszące się do wybranego państwa.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Cele operacyjne:

Uczeń:

- omawia systemy szkolnictwa innych krajów UE;
- przedstawia zasadę swobodnego przepływu osób w UE;
- ocenia wartość edukacji w innym państwie dla kariery zawodowej.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm.

Metody i techniki nauczania:

- rozmowa nauczająca;
- dyskusja.

Formy zajęć:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami i dostępem do internetu, słuchawki;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.;
- kartki A3/A4, pisaki.

Przebieg zajęć:

Faza wstępna

1. Podanie tematu i celów lekcji.
2. Uczniowie krótko przypominają sobie historię UE. Zwracają przy tym szczególną uwagę na swobody zagwarantowane prawem unijnym (przepływu osób, kapitału, towarów i usług).

Faza realizacyjna

1. Uczniowie zapoznają się z multimediami. Następnie rozmawiają na temat możliwości, jakie daje im zasada swobodnego przepływu osób. Szczególną uwagę zwracają na wspomagające programy unijne.

Uwaga: jeśli w klasie jest uczeń, który był na wymianie uczniowskiej, może podzielić się swoim doświadczeniem.

2. Uczniowie dzielą się na grupy 2-3- osobowe. Każda z nich losuje jedno państwo UE i zapoznając się z treścią lekcji, porównuje polski system szkolny i danego kraju. Uczniowie mogą narysować schematy i zawiesić je na tablicy.

Uwaga: można wybranym grupom pozwolić zapoznać się z systemami szkolnymi dwóch krajów lub omówić tylko wybrane państwa.

3. Uczniowie przystępują do dyskusji: jakie są plusy i minusy edukacji w innym kraju UE? Wypowiadając się, odnoszą się do przedstawionych wcześniej informacji. Zwracają też uwagę na wpływ wymiany młodzieżowej na dalszą karierę zawodową. Mogą też wspierać się własnym doświadczeniem. Na koniec wybrana osoba podsumowuje dyskusję.

4. Uczniowie rozwiązują ćwiczenie 7. Następnie mogą w internecie poszukać nowszych informacji na temat rynku pracy w wybranych krajach UE. Na koniec krótko rozmawiają na temat sytuacji na rynku pracy.

Faza podsumowująca

1. Uczniowie zastanawiają się, co było dla nich najważniejsze w czasie tych zajęć.

Praca domowa:

Uczniowie wykonują pozostałe e-ćwiczenia.

Materiały pomocnicze:

Kartki z nazwami krajów UE.

Edukacja w Hiszpanii, carisma.pl.

Natalia Kieszek, *Rynek pracy w Europie w dobie koronawirusa, czyli jak mocno wzrośnie bezrobocie w wybranych państwach*, strefainwestorow.pl.

Studia i życie w Holandii – ile to kosztuje?, studiujwnglii.pl.

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania multimedium:

Po zapoznaniu się z multimedium uczniowie mogą przygotować referaty na temat rynków pracy w innych krajach UE.